

Kmetijski inštitut Slovenije z mednarodnimi projekti za bolj odporno čebelarstvo

Ljubljana, 4. januar 2024

Kontakt: Špela Kodre, spela.kodre@kis.si

Kmetijski inštitut Slovenije (KIS) je konec preteklega leta z **zaključno konferenco** končal odmeven mednarodni projekt »**Skupni napor za ohranjanje in selekcijo čebel – BeeConSel**«, ki je bil sofinanciran s strani Islandije, Lihtenštajna in Norveške v okviru *EEA and Norway Grants Fund for Regional Cooperation* (Sklad za regionalno sodelovanje Finančnega mehanizma EGP in Norveškega finančnega mehanizma).

V projektu BeeConSel smo preučevali **možnosti vpeljave** na okolje in razmere **prilagojenih metod nadzorovanega parjenja** kot ključnega koraka **v rejskih programih za čebele**. V teku projekta smo v ta namen zbrali ter obdelali več kot 17.000 vzorcev in preskusili naše pristope na **16 lokacijah v štirih državah**. S temi dejavnostmi smo se prepričali, da je nadzorovano parjenje izvedljivo v vseh treh partnerskih državah (Slovenija, Hrvaška, Makedonija), in da je zanj potrebno manj naporov, kot sprva pričakovano.

Poleg raziskovalnega dela smo izvedli tudi številne delavnice za vzrejevalce, raziskovalce, študente in odločevalce na temo izvedbe nadzora parjenja, instrumentalne inseminacije ter ocenjevanja plemenskih vrednosti. V vseh partnerskih državah smo vključili tudi politične odločevalce ter spregovorili o nujnosti vključitve nadzorovanega parjenja v nacionalne rejske programe. Poskrbeli smo za **jasne protokole in priporočila za zakonodajalce** ter predloge sprememb rejskih programov, kar zagotavlja trajno uporabo rezultatov projekta.

Na zaključni konferenci smo povzetke projektnih rezultatov predstavili vrhunski strokovnjaki s tega področja: g. Flemming Vejsnæs iz Danske čebelarske zveze, dr. Bjørn Dahle iz Norveške čebelarske zveze, doc. dr. Marin Kovačić iz hrvaškega podjetja CALIS in doc. dr. Janez Prešern iz Kmetijskega inštituta Slovenije.

Konferenca se je udeležilo več kot 60 poslušalcev, zbrane pa so nagovorili tudi Nj. Eksc. ga. Trine Skymoen, veleposlanica Kraljevine Norveške na Madžarskem, pristojna tudi za Slovenijo, ga. Agata Maksimowska, upravnica sklada za regionalno sodelovanje finančnega mehanizma Evropskega gospodarskega prostora (EGP) in Norveškega finančnega mehanizma, ter direktor Kmetijskega inštituta Slovenije, prof. dr. Andrej Simončič.

Hkrati pa je ekipa Kmetijskega inštituta Slovenije, ki je stala za projektom BeeConSel, **od oktobra 2023** kot partner vključena tudi v **nov štiriletni mednarodni projekt** »**Vzdržljivo čebelarstvo in vzreja za obvarovanje genetskih virov ter storitev opraševanja - BeeGuards**« iz programa **Obzorje Evropa** za razvoj čebelarstva, odpornega na okoljske spremembe.

Projekt BeeGuards je bil izbran kot eden od le dveh raziskovalnih projektov na dvostopenjskem razpisu »Odporno čebelarstvo« v okviru programa Obzorje Evropa (HORIZON-CL6-2022-BIODIV-02). Projekt koordinira dr. Cecilia Costa iz italijanskega Sveta za raziskave v kmetijstvu in ekonomiko kmetijstva (CREA). V konzorciju sodeluje **27 partnerjev iz 16 držav**, vključno z raziskovalci, čebelarji, čebelarskimi zvezami, svetovalci in podjetji. Cilj projekta je **zagotavljanje trajnostne prakse upravljanja, nove strategije vzreje ter nova digitalna orodja**, ki bodo čebelarjem omogočila, da se bodo **bolje prilagodili na spreminjajoče se okolje**.

V projektu BeeGuards bomo izvajali **študije na terenu v 11 državah v Evropi in širše**, pri tem pa bomo vpeljali **inovativne tehnološke prakse**. V okviru projekta bomo izvajali tudi imunološke, vedenjske, genomske in ekološke študije ter študije patologije, ki se bodo med sabo dopolnjevale. S pomočjo pridobljenih podatkov bomo ugotavljali, kako tehnologija čebelarjenja, podnebje in okolje vplivajo na medonosne čebele ter druge opraševalce. Zagotovili bomo tudi, da se bodo **rezultati raziskav neposredno prenesli v dobre prakse končnih uporabnikov**, in sicer s pomočjo vključevanja čebelarjev, kmetov in drugih v t. i. **WikiBeedio**, z občanskim raziskovanjem in raziskavami o ogljičnem odtisu. Za čebelarje bomo pripravili tudi ustrezne smernice, da bodo lahko prilagodili svoje čebelarske prakse trenutnim izzivom in izzivom, ki jih čakajo v prihodnosti.